

Veliki petek in Velika sobota.

Spisal Ivo Trošt.

Oljčne butare smo bili že srečno prinesli tisto leto domov na Cvetno nedeljo, jaz celo prvokrat v svojem življenju. Začel se je Veliki teden, ko imajo otroci toliko prerazličnih opravil, in tudi mi smo jih imeli: pripraviti je bilo treba raglje, ropotača-tablice, poslušati, kako poizkušajo in popravljajo orgle v župni cerkvi, poskrbeti, če je že pripravljen med in če so že stolčeni orehi za potice, ter pogledati, kako bo kaj letos s pirhi. Naš ded je pa obzidaval s suhim kamenjem „laz“ nedaleč od cerkve ter meni razlagal skrivnosti Velikega tedna.

Prav prijetno je bilo v tej družbi. V grmovju je žgoel kos pomladanjo pesem, ščinkovec je povpraševal soseda, kako mu letos ugaja vreme, sinice, penice, taščice in slična drobnjav je gostolela po svoje v prebujeni prirodi. Tam na trati so pa zvonili zvončki, trobile trobentice, bingljali jetrniki in vetrnice, jurjevke in kalužnice so poviševale praznik bližajoče se Velike noči. Ko sem dedu pomagal pri delu — z raznimi radovednimi vprašanji seveda — so se vmes oglašale iz cerkve tudi orgle, a ded mi je razlagal, da utihnejo, kakor močno buče naše orgle, Veliki četrtek — samo raglja se bo oglašala v zvoniku, zakaj tudi zvonovi pojdejo v znamenje žalosti v Rim zaradi smrti Gospodove.

Veliki petek razdro celo oltarje v cerkvi, zagrnejo okna, kakor če je mrlič v hiši; da: to je velik dan velikega spomina!

Nad vse je pa mene zanimala moja ropotača-tablica. Prave raglje mi namreč še niso dali v roke, ker sem bil premajhen, pa je ded prevrtal neveliko bukovo deščico na sredi, skozi luknjo porinil palčico in na vrhu palčice tako znal pritrditi majhen betec, da je lahko mahal semtertja po tablici.

„Za letos bo to-le dovolj!“ je rekel, „drugo leto dobiš novo ragljo; zdaj si premajhen.“

Zadovoljen sem bil in se veselil Velikega petka popoldne, ko pojedemo v cerkev ropotat v spomin, da so Judje kričali: „Križaj, križaj ga!“

Ded je še obzidaval „laz“ s suhim zidom in ogreval stare kosti na solncu, a zvonovi so šli v četrtek v Rim, orgle so utihnile, in ljudje so hodili molit k božjemu grobu, kjer je tako grozno grdo gledal levi stražnik,

da se ga bojim še danes, ko vem, da je že piškav in črviv. Solnce je sijalo milo in prijazno z vedrega neba, da je dejala naša mama: „Bog si je letos izvolil same lepe dni za svoje praznike.“

Približal se je Veliki petek. Med vsem dopoldanskim cerkvenim opravilom sem mislil samo na popoldanski ropot in svojo ropotačo. Kamo-li čuda, da nisem opazil, kako je naš mežnar, ki se je hvalil neštetokrat, da je služil že devet gospodov, pozabil dvakrat reči „amen“ in da je namesto ognja prinesel k oltarju — kotliček z blagoslovljeno vodo. Strežnika se pa med vsem opravilom nista zavedla, če sta pri maši ali samo pri litanijah.

Ali kaj vse to? Tablica, tablica-ropotača!

Z vsakovrstnimi inštrumenti se nas je nabralo mnogo željno čakajočih konca večernice, ko potolče gospod župnik s knjigo po oltarnih stopnicah v znak: Sedaj pa le! — O, kako po malem so ugašale rdeče sveče na trikotnem svečniku! Kako dolgočasno je mineval psalm za psalmom! Nekateri so bili celo tako nestrpni, da so hoteli kar med molitvami poizkušati, če se bo dalo pozneje delati, kakor se spodobi. No, roka cerkovnikova je bila takoj blizu ušes, še hitreje nego so ugašale rdeče in pozneje na razodetem oltarju rumene sveče. Jaz sem mirno čakal konca in le na tihem otipaval tablico-ropotačo, če ima za boj pripravne ude.

Še poslednja sveča, še zadnja pesem pred oltarjem in — tap-tap-tap! — po oltarni stopnici s knjigo, pa se je začel trušč, kakršen je bil, če ne celo manjši, samo tedaj, ko so vpili: „Križaj, križaj ga!“

Tudi moja ropotača je delovala, delovala na vse kriplje in slednjič — onemogla. Mahal sem še z njo, tudi betec je odletaval naprej in nazaj, toda na deščico pa le ni udarjal. Deščica se je bila namreč zaradi vztrajnega nabijanja znižala na palčici prav do moje roke, in betec je ni zadeval več — gluhe.

Tedaj se mi je storilo milo v srcu in v očeh. Drugi so delovali, a moj „štrument“ polomljen! Pa bi človek ne jokal?

Niti zvečer me ni bilo v cerkev k božjemu grobu. Došel sem sicer zjutraj v soboto, a raglja iz zvonika mi je zopet budila nesrečne spomine. Toda v cerkvi je bilo danes veselo, svetlo, oltarji odkriti, križi odgrnjeni, petje radostnejše. Med mašo je utihnila nesrečna ropotača: oglasile so se orgle, vrnili so se iz Rima zvonovi . . . Veselo je zopet vse oživel, in solnce je posijalo skozi odstrta okna in „aleluja“ je donela skozi odprta cerkvena vrata v božjo prirodo. Ta dan moj ded ni obzidal „laza“. Ostala sva doma, podtikala ogenj, kjer je mama pristavila velike lonce za žolco in pirhe, kračo in nadeți želodec. To vam je dišalo po hiši, kakor da je že minil štiridesetdanski post. Tudi poldne je spet zvonilo in pozneje delopust veselo, preveselo. Ljudje so hodili v cerkev in iz cerkve, mi smo se pa jeli pripravljati k slovesni procesiji Gospodovega vstajenja. Šola naprej za zastavo v mraku med razsvetljenimi okni. Ženske s svečami med petjem in zvonjenjem, sami veseli obrazi. In dolí nízko v doliní smo videli še v treh vaseh enako se vrsteče luči. Tudi tam praznujejo, vsa priroda praznuje, vse stvari kličejo: „Gospod je vstal! Veselimo se! Aleluja!“

Kdo se je še spominjal zdaj ropotače? Le oče mi je rekel: „Ivo, v tako vroč boj pa ne jemlji tako slabega orodja!“ Nič nisem odgovoril. Kako neki? Prišli smo prav od procesije. Ali ni Velika sobota kaj drugega kot Veliki petek?

Bogati ljudje.

*Ko vzklijejo bogato cvetke
in stko po zemlji pisan prt,
kako je zemlja vsa cvetoča,
vsa kakor samo eden vrt.*

*Tedaj odpre se nam bogastva
in sladke radosti zaklad,
ni kralj na zlatem ni prestolu
tako vesel, tako bogat!*

*O, pridite k nam po cvetove,
ki v njih je med in kras na njih!
Kako ljubō jih k nam nagiblje
pomladi nežne topli dih!*

*V srce veselja, kito cvetja
vsakomur, kdor dospe do nas!
Pa bi nam v srcu ne kipelo,
pa bi nam ne žarel obraz?*

Leon Poljak.

Iz zime v pomlad.

Spisal Ivo Blažič.

Nalahno je zavel gorak dih od juga; sklonile so se veje, zahreščale. Daleč v gorah se je svetlikal beli sneg, vrhovi so bili okičeni s krasno krono, visoko nad njimi se je dvigal pod neizmerni nebeški obok ponosni orel. Solnce se je upiralo z vso jakostjo v grebene visokih hribov, sneg se je tajal, voda je drla v dolino.

V dolini so pa zaveli gorki dihi in poljubljali tanke vrhove belolistih brez. In vsa prostrana dolina se je odzvala temu poljubu prve pomladanske sapice: trava je jela zeleneti, popki so poganjali. In glej! Tam v zatišju